

זמן בדיקת חמץ, וענין זריזין מקדימין

פסקים (7.)

וצביאור דברי הראשונים, ע"י –

ג מילה בשבת

משונה שבת (קל.), וברש"י

◇ מהי המחלוקת היסודית בין התנאים?

תוס' (ד"ה רבי), ובפרט התירוץ השני

◇ מהי קושייתם?

◇ מהו מחודש – ואף תמוה! – צמירוס השני?

◇ איך זה קשור לראשונים הכא?

ד עוסק במצוה פטור מן המצוה

משונה סוכה (כה.), ובתחילת הגמרא עד "... במצוה",
וברש"י

תוס' סוכה (סוף ד"ה שלוחי), "ותימה ..."

כדי להצין "פרוטה דר' יוסף" הנזכרת בתוס', ע"י –

גמ' ב"ק (סוף נו:), "איתמר שומר אבידה ...
הלכך כש"ש דמי"

א

גמ' נדרים (סוף לג:), מהנקודתיים עד סוף
העמוד

ר"ן סוכה שם (יא. בדפי הרי"ף, ד"ה ואיכא)

יש כמה וכמה נקודות להתבוננות צמא-ומתן שצין תוס' והר"ן
צמחלוקתם המפורסמת. אנהנו נתמקד (will focus) כעת על הדברים
הנוגעים והמציאים לסוגיא דידן –

◇ התבונן בקושיות הר"ן – האם יש קושי-יסודי א' שהוא השורש
של כמה מקושיותיו?

◇ איך ישיבו התוס' – צאופן יסודי – על קושיות הר"ן?

נמשיך לעיין עוד בסוגיין –

גמרא הכא (ד.), "והשתא דקיימא ... לאימנועי
ממצוה"

א מקורות לזריזין

תוס' (ד"ה שנאמר)

◇ מה הקשו, ומה תירלו?

◇ איך ניתן לתרץ אחרת (differently)?

◇ מהי הקושיא הנוספת, אשר ממוזה צדצריהם?

ר"ף הכא (א: בדפי הרי"ף), "והשתא דקיימא ...
לאימנועי ממצוה"

ר"ן שם (ד"ה נבדוק מצפרא)

◇ מה חידש הר"ן?

◇ איך הוא שונה מרש"י (ד"ה נבדוק מצפרא)?

◇ איך הוא קשור אל דברי הרי"ף?

◇ מהו הקשר לתוס'?

וע"ע במהרש"א (ריש ד. ד"ה וכת' זריזין), והוא כבר ברבינו דוד
שמה (ד"ה גירסת הספרים)

ב הלכך

ר"ן הכא (א: ד"ה אמר אביי)

◇ מהי קושייתו הסמויה?

◇ מה תירץ? האם יש חידוש בזה?

וטפי מבואר ברבינו דוד (ריש ד"ה אמר אביי) אן ברישב"א
(ריש ד"ה אמר אביי), עד "..." בעידניה"

◇ ואיך אפשר לתרץ אחרת? וע"ע –

בי"ח [על הטור] אורח חיים (סי' תל"א ריש אות
ד'), עד "..." היא בתחילת הלילה!"

רמב"ם הל' חמץ ומצה (פרק ב' הלכה ג')

בי"ח – על הטור אורח חיים (סי' תל"א)

ד וכו' יש לן זיהר כל אדם כו'. שם אהא דאמר ר"ג צשעה שצני אלם מנויין צמיהם ואור הנר יפה לצדיקה אמר אצ"י הילכך האי צורבא מרבנן לא
ליפתח וכו' וקת קשה למה לא קאמר אצ"י מילמיה אפשטה דמתניתין דתנן אור ל"ד צודקין וכו' ולימא הילכך האי צורבא מרבנן וכו' וי"ל דפשטה
דמתניתין אפשר לפרש דכל הלילה הוה זמן הבדיקה אבל מדברי ר"ג מוכח דעיקר המצוה הוא צמחלת הלילה דוקא וכמ"ש צמון דמש"ה קאמר נמי
טעמא דצשעה שצני אלם מנויין צמיהם ולפיכך אמר אצ"י הילכך האי צורבא כו' מאחר דעיקר המצוה היא צמחלת הלילה ויגס הרב רבינו ירוחם והר"ן